

gitima sit estimanda tempore condemnationis, vel tempore solutionis. Du en. regul. 356. ampl. 2. ad doct. nam Bart. in l. si. cus. ff. de pecul. leg. Rip. in l. quartam, num. 285. ad l. Falcid. vbi pulchram facit distinctionem, & pulchriorē tradit Fiumagiol. in d. l. in quartam, num. 438. & seq. & ibi attestatur de communi, & Moron. de pac. fid. & tregu. q. 153. & Valq. in tract. de success. creat. §. 30. num. 220. & 223. & Mich. Grassi in tractat. de success. in §. legitima, qu. 30. vide etiam Hieron. Gabr. conf. 176. lib. 1. per totum.

34 Item ꝑ adde, quod pater solvens aliquid pro Filio, si Filius habet peculium, id est bona materna in dubio præsumitur soluisse de peculio, etiam in adventitijs, Aufre. ad Capell. Tholosan. decis. 121. & Moron. de cap. quæst. 154. num. 20. & Viuium commun. opin. in ver. statum disponens, quod pater teneatur, num. 16. & Ruin. in consilio 149. num. 14. vol. 3. sed in statu ecclesiastic. prouisum fuit per Constat. March. lib. 4. cap. 18. quod de delictis Filiorum, soluarur pena de peculio, & si nō habeat peculium, vel nō sufficiat ad exactionem pene, pater teneatur solvere legitimam pro Filio.

36 Item ꝑ adde, quod pater non teneatur ad legitimam pro Filio, vbi alterum Filium interfecit, secundum Moron. de pac. quæst. 176. num. 5. sed ego credo hoc non esse verum, quia iure non probatur: & nescio videre, quare statutum, quod tollit legitimam filiorū delinquentium, non debeat habere locum, tam in hoc casu, quā in alijs, cum militet eadem ratio; & fuerit factum non in odium patris, sed Filiorum, ab hās delictum remaneret impunitum: & si legitima non solueretur Pater, remaneret ipsi filio delinquenti, nam parentes relinquunt hereditatem filijs suis, etiam banitis sub aliquo velamine, vt quotidie videmus: & fraticida haberet portionem suam, & partem fratris occisi: & ego vidi practitari, quod soluitur legitima in hoc casu.

37 Item ꝑ adde, an in detractione legitimæ computentur Filia: femina: exclusæ à statuto, ita quod faciant, vel non faciant partem cum masculis, & dotes sint detrahendæ, tanquam res alienum, Boss. de public. bonor. num. 2. & Anton. Rosell. de success. ab intest. numer. 239. cum sequent vbi latissime, Gabriel. conf. 2. per totum, volum. 1. Rimin. in conf. 587. num. 46. & seq. Ceph. conf. 245. vbi latissime disputat, & distinguit, & generaliter magis est recepta sententia, partem feminarum Filijs masculis accrescere, secundum Socin. in conf. 25. num. 4. volum. 1. Alciatus consil. 479. numero 12. & Ceph. supra citat. numero quadagesimo septimo, vide etiam Gabriel. commun. conclus. lib. 6. sub tit. de legitima, conclus. 2. vbi hunc articulum discutit, referendo diuersas opiniones, & idem facit Michael Grassi in tract. de success. §. legitima, quæstione 7. numero secundo, cum sequent. vbi latissime hanc quæstionem examinavit, si Filia ex statuto excluditur sine facto testatoris, legitima Filij priuantur.

28 Item ꝑ adde si statutum simpliciter dī poneret, quod pater teneatur pro delicto Filij, non intelligitur de bastardo, Baldus in l. generaliter §. cum autem, C. de instit. & substitutio. & Socin. in c. 2. nu. 6. de delict. p. eior.

39 Item ꝑ adde, quod huiusmodi statutum, quod pater teneatur ad legitimam pro delicto Filij, intelligitur, si Filius non sit solucendo, Rom. in l. si Filius in mil. la 2. ff. sol. matri. & Fel. in conf. 48. nu. 19.

40 Item adde, ꝑ quod huiusmodi statuto pater non teneatur pro Filio pupillo delictum committente, secundū Marfil in singul. 362. statutu volens, & 491. commun. opin. quæ sequitur Plot. in repet. l. si quando, Codic. vnde vi. §. 53. numero decimo.

41 Item adde, quod stante tali statuto, pater non teneatur solvere legitimam pro Fil. min. delinquente, secundum Dom. Farinac. in q. 23. num. 168. tenentem, quod statuta penalia minores non comprehendant, sed ego vidi sepe feruari contrarium in practica, & in statu ecclesiastico parentes passim coguntur ad solvendum legitimam pro filijs delinquentibus, etiam ꝑ sint minores 25. annis.

Item adde, quod stante huiusmodi statuto, ꝑ vnus teneatur pro alio, non habet locū inter delinquentem, & illum, qui ex forma statuti teneatur pro Filio etiam sibi inimico, Alc. de præsumpt. reg. 1. præf. 24. n. 2. Plot. in l. si quando, C. vnde vi. §. 53. in fine. Baiard.

[Sed fuerit in contumaciam condemnatus.] Adde similem casum infra q. 90. vers. scias autem in principio. Hoc autē statutum locum non habet, cum Filius est minor 14. annis, Ias. in d. §. actiones. nu. 89. in ff. de act. Drogb.

[Puta, quia dicit.] Tenorem verborum attende, sic enī magis verbis, quā rebus ipsis legem imponimus ad l. fin. C. de vsur. At de interpretandis statutis, sup. q. 85. vers. soler etiā, post princip. q. 84. vers. hæc autem, cum vers. seq. infr. q. 94. vers. sic. sed pone, vbi de isto verborum magis quam rerum sentiu, infra q. 89. vers. sed quæro, facit text. in l. 2. in fin. C. com. deleg. cui adde Gram. decis. 12. nu. 12. cum siml. sic & alias in verbis ipsis inculcabantur veteres Philo sophi, phil. text. 1. com. 20. ubi conturbati sunt autem. Drogb.

42 d. Et hanc distinctionem.] Adde, ꝑ quod hanc distinctionē sequitur etiam Burs. in conf. 169. vol. 2.

Item adde, quod stante huiusmodi statuto, quod pater teneatur solvere condemnationem filij, quod teneatur etiam solvere, quando Filius iniuste fuisset condemnatus, secundum Bald. in l. vnica, nu. 12. C. ne Filius pro patre.

Item adde, quod ista distinctio procederet etiam in stipulatione, siue promissione pro aliquo facta, vt per Bero in consil. 202. nu. 38. vol. 3. vbi plenē, quando quis teneatur ad penam ex delicto alterius ex dispositione statuti, vel promissionis condeamati in contumaciam: & quando stipulatio dicatur similis promissioni iudicatum solui. Baiard.

QVÆST. LXXXVII.

An ex sola scientia delicti committendi sit aliquis puniendus.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

- 1 Sciens delictum committendum, & non reuelans an sit puniendus.
- 2 Et quid in crimine læsæ Maiestatis.
- 3 Et an quis puniri debeat, ex eo quod potuit prohibere delictū, & non prohibuit.
- 4 Et quid si talis sciens delictū consensit.
- 5 Ratificans de delictum comm. ssum an sit puniendus.

Ex Additionibus.

- 1 Consciens criminis quando reuelare teneatur.
- 2 Filius non reuelans delictum committendum contra patrem, teneatur vt parricidā.
- 3 Collaterales non reuelantes delictum committendum contra collaterales puniuntur extraordinariē.
- 4 Sacerdos an teneatur reuelare delictum, quod aliquis confessus est se facturum.
- 5 Vxor sciens maritum occidendum, & non reuelans, teneatur eadem pena.
- 6 Aperiens tractatum maleficio, an teneatur nominare personam, remissiuē.

A D D I T I O N E S, Ad Quæst. LXXXVII.

a Ratiocinatio vero Farinac. d. quæst. 24. num. 197. & alijs sequentibus vsque ad fin. Ross.

b Et in primis, quæro nunquid ex sola scientia.)

QVÆST. LXXXVII.

Hic non conscius criminis, quando illud detegere debeat, & qua plectatur pena, si non detegit explanatum plenē per Iacob. Menoch. de arb. iud. conf. 355. Ciach.

In primis quæro.) Adde de ꝑ videndum Menoch. de arbitrat. iudic. Casu 355. vbi latē, quando cōsciens criminis illud detegere debeat, & qua pena sit puniendus, si non detegit.

- 1 Item ꝑ adde, quod Filius, vel descendens delictum committendum contra parentes, vel contra sciens, & non reuelans, & non prohibens, si potest, teneatur ac si verē ipse fecisset, l. vtrum, ff. ad l. Pomp. de parricid. & est communis opinio, de qua Gomez. de delictis, capitulo tertio, numero quarto, & qua pena puniendus sit ille, qui parricidij scientiam habuit, & non propalauit, vide etiam Beroum in capitulo primo, numero septuagesimo primo, cum sequent. de offic. delegat.
- 2 Item ꝑ adde, quod frater, vel alius consanguineus vsque ad quartum gradum ex sola scientia non teneatur pena ordinaria, sed pena exilij, vel alia simili extraordinaria, l. 2. ff. eodem titu Jul. Clar. Sent. Parct. Crim.

- 7 Statutum contra scientes, & non reuelantes, non habet locū contra scientes, non tamen habentes probationes.
- 8 Officiales reuelantes secreta Curia quomodo puniantur.
- 9 Et quia de Ancianis reuelantibus secreta vniuersitatis.
- 10 Vxor sciens maritum velle committere crimen læsæ maiestatis non teneatur illum prodece.
- 11 Quid in patre, & filio.
- 12 Et quid in matre, ibidem.
- *11 Quando statutum in sola voluntate fundatum est, non valet argumentum a simili.
- 12 Sciens, & non reuelans an teneatur remissiuē.
- 13 Officialis insultato ciues presentes favore tenentur, alias extraordinarie puniuntur.
- 14 Monetam falsa m. cudi, qui prohibere potest, & nō prohibet teneatur pena falsi.
- 15 Delictum non prohibens cum possit, peccat mort aliter, & teneatur in foro conscientie.
- 16 Ratificari delictum quid censetur ex eo, quid commodum immediatē ad eum peruenit.
- 17 Ratificari an possit factum, & non qualitas.
- 18 Ratificatio delicti sit non solnū expressē, sed etiam tacitē.
- 19 Et quando vniuersitas dicatur ratificasse tacitē, remissiuē.
- 20 Ratificatio delicti non dicitur facta per magnum factum.
- 21 Ratificare potest quis illud, quod non nomine suo gestum fuit.
- 22 Et an talis ratificatio in foro puniri possit.
- 23 Iactans se fecisse delictum, quod non fecit extraordinariē puniatur.
- 24 Delictum quomodo constare possit esse factum nomine alterius remissiuē.
- 25 Ratificatio delicti de equitate canonica non debet puniri pena ordinaria.
- 26 Ratificatio adulterij, & stupri an possit puniri sicut ratificatio homicidij.
- 27 Ratificationis materia vbi tractetur.

lo, & Gomez. de delict. loco supra allegato, vbi similiter attestatur de communi, & ratio est, quia sciens, & tacens, videtur consentire, per textum in capitulo sicut dignum, de homicidij, & Foller. in pract. crimin. in ver. pœnis debitis, numero sexagesimo nono.

faciēdo tractauerit, aut consiliū, seu mandatū dederit, aut auxilium præstiterit, aut maleficio astiterit, aut illud profectum habuerit. Aliter et punitur delinques, per maleficio tantūmodo attētauit, aliter maleficio in consummato: de quib. oib. quia super eis quotidie in practica disputari contingit, breuiter videamus.

Et in primis quæro, nunquid ex sola scientia delicti committendi quis puniatur. Respondeo, quod regulariter sola scientia non est punibilis, & in hoc est difficul.

numero vigesimo, & Viu. commun. opinio in verb. confessio, nec sacerdos cogi potest à Papa ad reuelandum confessionem secundum Augustinum ad Angelum, in verbo, che bai tradita la tua parria, numer. decimo octauo, & Bero. quæstione duodecima, numero secundo, & quod delictum committendum reuelari possit, & quando habetur etiam per Meuchium de præsumption. quæstione octuagesimanona, numero 17. libro 1.

Item ꝑ adde, quod vxor sciens futurum homicidium in persona mariti, & non reuelans, teneatur eadem pena, qua interfecto.

